

חשיבות היחיד והמחויבות לאחר הרב מואיז נבון

פרשת מסעי

(כו) ואם יצא הרצח את גבול עיר מקלטו אשר ינוס שמה: (כו) ומצא אתו גאל הדם מחוץ לגבול עיר מקלטו ורצח גאל הדם את הרצח אין לו דם:

רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ז

הגולה אינו יוצא מעיר מקלטו לעולם ואפילו לדבר מצוה או לעדות בין עדות ממון בין עדות נפשות ואפילו להציל נפש בעדותו או להציל מיד הגייס או מיד הנהר או מיד הדליקה ומן המפולת ואפילו כל ישראל צריכין לתשועתו כיואב בן צרויה אינו יוצא משם לעולם עד מות הכהן הגדול, ואם יצא התיר עצמו למיתה כמו שביארנו.

~ היחיד בפילוסופיה היהודית המודרנית ~

שפינוזה (1632-1677), אמסטרדם - האינדיבידואליסט הראשון, אתיקה לפני הכל]

מנדלסון (1729-1786), גרמניה

- על האינדיבידואל - למה נהיה כמתחפשים, מתנכרים איש אל אחיו בדברים החשובים בחיינו? ! אלוהים הרי טבע לכל אדם את שרטוטי-פניו המיוחדים לא אל חנינם?
- סובלנות - אֲחֻד אמונה אינו סבלנות, ניגודה הגמור הוא של הסבלנות האמיתית! ... אל תתנו שום איש בארצותיכם להיות בוחן לבבות ודיין מחשבות ... אם נותנים אנו לקיסר את אשר לקיסר, תנו אתם לאלוהים את אשר לאלוהים! אֶהְבּוּ את האמת! אֶהְבּוּ את השלום! – "ירושלים"

משה (מוריץ) לצרוס (1824-1903), גרמניה

- המוטיבציה המוסרית - מה מניע אדם לעשות הטוב "בכל לבבך ובכל נפשך"?
- עודפות המוסרית – באיזה אופן הדת מוסיפה לשיחה המוסרית

הרמן כהן (1842-1918), גרמניה

- אל טרנסצנדנטי הוא הבסיס למוסר
- הוא אחד ויחיד, כך גם אני, כך גם אחרים << וזה מאפשר חמלה לעומת דין (דג' : עני)
- הוא הסטנדרט, הראוי מול המצוי, ובלעדיו אין נקיפות מצפון.

פרנץ רוזנצווייג (1886-1929), גרמניה

- "עז כמוות אהבה" (שיר השירים ח:ו)
- המוות אומר "אתה לבד", האבה אומרת "תאהב אתי"

מרטין בובר (1878-1965), גרמניה-ישראל

- "אני-אתה" לעומת "אני-לו"

רב יוסף דוב הלוי סלובייצ'יק (1903-1993), גרמניה-ארה"ב

- איש האמונה הבודד
- בין אדם של פרק א (איש ההדר) לאדם של פרק ב (איש האמונה)

עמנואל לוינס (1906-1995) ליטא-צרפת

- האתיקה היא פילוסופיה ראשונה
- האינדיבידואל הוא אין סופי באינדיבידואליות שלו – "אחר" ממני לחלוטין
- לפתח הבנה זו בעצמו (אגו) להעריך את זה באחר
- אבל האגו הוא הכלא שלו ולכן הוא חייב לצאת מעצמו, להעלות מעצמו – להתחבר באין סוף של האחר – בדיאלוג, פנים אל פנים, ובהקרבה עצמית

משנה אבות א:יד

- הוא [הלל] היה אומר:
- אם אין אני לי מי לי
- וכשאני לעצמי מה אני
- ואם לא עכשיו אימתי:

